

Slovo Fredericka Sukamy

Dámy a pánové,

přišel jsem do České republiky jako politický uprchlík ze Zairu, a protože jsem zde strávil již nějaký čas a dívám se kolem sebe, rád bych několika větami vyjádřil svůj názor na problém, který pramení z obecné nesnášenlivosti mezi společenstvím Čechů a Romů. Jako stoupenec výlučně univerzální koncepce si dovoluji předložit čtenářům několik svých myšlenek, které by mohly poskytnout příležitost pochopit závažnost sdělení a zároveň naznačit i možná řešení. Jako zastávce principu, že lidé se rodí rovní jeden druhému a zůstávají si rovní před zákonem, mohu prohlásit, že kdokoliv nadřazuje nějakou rasu, kulturu, jakož i etnickou menšinu nad jiné, dopouští se diskriminace, která je aktem nejen nelidským, ale člověka nedůstojným. Člověk se stal obyvatelem naší planety, aby zde žil v souladu se svým bližním, v harmonii s prostředím, které obývá.

Vše, o čem přemýšlím a co chci sdělit směřuje k tomu nejpodstatnějšímu — k osobní zodpovědnosti člověka, neboť člověk je a navždy zůstane zodpovědným za svůj život. Proto bychom se měli zaměřit na překonávání svých osobních slabostí a chyb, místo abychom hledali chyby toho druhého, kárali je a stěžovali si na ně. O integraci bude možné mluvit jen tehdy, když každá se zúčastněných stran něco obětuje, když bude dále rozvíjet smysl pro obětavost v zájmu naděje na žádoucí řešení situace. Jestliže chceme vytvářet hodnoty pro budoucnost své země i celé planety, je třeba s tím začít hned a neodkládat věci na zítřek. „Budoucnost — to je dnešek,“ připomínají slova jednoho španělského filozofa.

Jedním z nejdůležitějších prostředků k dosažení těchto cílů je výchova. Taková výchova, která přibližuje člověka k člověku, učí rozumět tomu druhému, výchova, která sblížuje národy, kultury a civilizace. V takové výchově spatřuji naději, že budou nalezena řešení dnešních problémů. Člověk se musí naučit přijímat jinou lidskou bytost jako svého bližního. K takovému postoji nepostačí jen tolerance, k tomu je potřebná obrovská vůle a neúnavné úsilí.

Každý problém má konec konců své řešení a toto tvrzení nechť osvětluje pohled na uvedené myšlenky. Na závěr si dovolím uvést podobenství mezi životem člověka a cestou řeky: člověk je tvůrcem i aktérem svého života v těžce jednotě jako je sjednocen pramen řeky s jejím ústím. Jednota jen zdánlivě vzdálená.

Frederick Sukama, Zaire

Zprávy

Speciální školy pro mentálně postižené v Kladně se představují

Úlohy pořadatele a hostitele 7. setkání Hnutí R se ujaly Speciální školy pro mentálně postižené v Kladně. Tento název představuje 2 typy škol — zvláštní a pomocnou. Kromě 8 tříd zvláštní školy a 7 tříd pomocné školy má škola zaveden přípravný ročník pro romské děti a přípravný ročník pomocné školy. Součástí školy je její elokované pracoviště v Kladně-Dubí, kde 3 třídy pomocné školy navštěvují děti z Ústavu sociální péče. Jedna z těchto tříd je určena pro autistické děti.

Celá škola má 125 žáků (z čehož je 88 Romů), 29 pracovníků — 20 pedagogů a 9 provozních pracovníků. Původní název školy 3. zvláštní je z roku 1984, kdy vznikla. Budova je stará, pochází z konce minulého století. Před čtyřmi lety bylo zavedeno plynové topení, v letošním roce byla vyměněna okna a v současnosti se dokončuje venkovní omítka.

Škola se snaží pracovat tak, aby vytvářela předpoklady pro uplatnění romských dětí v životě — dosažením úplného základního vzdělání, což je rozhodující fenomén pro vzestup romského etnika.

Výuka žáků probíhá podle příslušných osnov a učebních plánů. Vzhledem ke specifiku školy (většina romských žáků) se realizují rovněž programy, které přispívají k uplatnění schopností a vloh žáků, k jejich kladné motivaci. V tomto školním roce byl např. ve škole založen hudebně-taneční kroužek, který je otevřen i pro žáky z jiných škol.

Vybavení školy a její výzdoba posiluje estetické cítění a smysl pro pořádek a kulturu života romských dětí. Každý žák má svůj pracovní stůl s úložným prostorem, výzdobu školy tvoří z velké části práce žáků, žáci se podílejí rovněž na „ozeleňování“ školy.

Škola klade důraz i na vhodnou relaxaci, která spočívá např. v možnosti pohybových aktivit žáků o přestávkách (líný basketbal), v zabezpe-

čení pitného režimu, ve využívání školního rozhlasu k poslechu hudby, ve vyhlašování týdenních soutěží a v možnostech stolních her.

Škola se snaží probudit zájem o školní práci dětí i u rodičů. Pořádá Dny otevřených dveří, zpřístupňuje rodičům školní akce, umožňuje jim v přípravném ročníku účast na první vyučovací hodině.

Přínos existence přípravných ročníků pro rozvoj předškolního (nejenom) romského dítěte je nesporný. Ve škole je ověřován téměř tříletou praxí. Je koncipován jako ročník s učebním plánem 21 hodin s předměty, které zahrnují rozumovou, jazykovou, estetickou, pracovní a tělesnou výchovu. Výuka probíhá podle osnov, které jsou přizpůsobeny mentalitě a individuálním schopnostem žáků. Do přípravného ročníku mohou chodit i děti z neromských rodin, především z rodin sociálně slabých.

Po zkušenostech ze dvou minulých let zavedla škola ve třetím roce existence přípravného ročníku nová opatření k odstranění některých problémů (např. problému školní docházky dětí z rodin s velmi nízkou sociokulturní úrovní). Formou soustřeďování dětí společně s rodiči první vyučovací hodinu se škola snaží více zainteresovat rodiče, uzavírá s nimi smlouvu, ve které jsou zakotvena práva a povinnosti obou stran, spolupracuje s romským sociálním pracovníkem pro národnostní menšiny, který zprostředkovává kontakt školy s tzv. problémovými rodiči. Ukazuje se, že spolupráce s rodiči je skutečně nezbytným předpokladem pro splnění cílů výchovy a vzdělání romských dětí.

Hana Tomanová